

les «mocedades del Cid» per a *AlcM*: salta a la vista la comparació amb el conillet. *Llorigonar*. *Lloriguera*. *Deslloriguera*. *Enlloriguera*. *Enlloriguera-se*. Cridem l'atenció cap a l'extensió de la idea de la prolífica conilla a altres animals de propietats semblants i de cries quasi tan petites com el conillet. *Llodrigar* intr. 'criar, reproduir-se' ho diuen a Madremanya del gorjablanc: «*ludriga* molt poc» (1964). *Lloriguera*, *llodriguers* i formes semblants s'han dit els porcellets, cries tan nombroses, i no gaire més grans, d'una femella, la truja, no menys fèrtil que una conilla: «La porquerola --- / yo m'arrenque de l'espasa - en cullo un petit romé, / ab lo grunyit de l'espasa - n'ha fugit un *llodrigué*» (MilàF, *Romlo.*, 234, versions GFK recollides a Menargues, Vic i Vallespir); *JAmades* en dóna una versió semblant amb la forma *lloriguer*, a *BDC* XIX, 160.

¹ Parallelament *lloriguera* i amb no menys extensió. *Lloriguera* 'catau' mall., *BDLC* XIII, 217; a Eivissa «*lludriguera*: madriguera» (PzCab.) i també *llor*: «Casi en es cim de tot de Sa Bastora, que és sa punta més mala de pujar, tenia es gegant sa *lloriguera* dins una cova», JnCastelló (*Rond. Eiv.*, 48); també *llodriguera* al N. del Princ. (MrnVayreda, *Puny.*, p. 42). En diversos punts d'Aragó es troben formes que deuen reduir-se totes a *loriguera*, aquest encara intacte a Ansó, segons Alvar (*ArchFilArag.* VIII, 26), o deglutinat en *oliguera*, que ell mateix localitza a les valls de l'Esca, del Roncal i de Berdún; d'altra banda aquest, per influència de FORATUS, es torna en alguns llocs *foriguera*, i fins *zuriguera* (amb el fenomen aragonès *f > θ*: Casp *fiemo > ciemo*, *acemar* 'femar', *cenollo* 'fonoll', i viceversa *fanfandoria = çañòria* 'pastanaga', *BDC* XXIV, 11, 70, 165, 183; *acarrazar < agarrafar*, *MzPi.*, *Man.*, 199). Van parlar del grup de *lloriguera*, en part en termes semblants, Spitzer, *Et. a. d. Kat.* (*NphMtg.*, 1913, 157ss.); Elcock (*De quelques affinités entre le gc. et l'arag.*, p. 98); i Brüch (*ZRPh*. XLVIII, 433); i fundant-se en les dades que ja dono, però remetent-hi per alguna que hi pugui quedar. — ² Ell *adhuc* hi igualava el port. de Beira *loura* «covil de coelhos» (*RLus.* II, 250), ja invocat per Jud (*l. c.*), i si jo vacillo a seguir-los en aquest punt, és perquè em mallo d'una dada isolada, pensant si podria resultar de *lourga*, amb una simplificació del grup ultra-complex *ouyg* (que d'altra banda s'ha simplificat com a *org* en el trasm. *lorga*). — ³ Isolat allí (II, 445c) i sense localització ni indicatiu de font; tampoc en el *FEW* (v, 208a), que deu desencaminar-se involucrant-hi només un *laurigo/liaujo* (208a51-54, i 186b 32 i n. 16) del lld. i d'algun patuès d'oïl, puix que aquest és nom de planta («pissenlit, laiteron»), sense cap afinat semàntica.

Lloriguer, *lloriguera*, *V. llorigó* *Llorina*, *lloriola*, *V. llor* *Llorma*, *V. lloro*

LLORO, pres del cast. *loro* i aquest del caribe *roro*. □ 1.ª doc.: 1695, Lacav. (s. v. *papagall*); el cast. *loro* c. 1550, veg. l'article LORO i del DCEC.

Ross. *llorma* 'dona parlera enutjosa' deu venir d'un creuament de *lloro* amb un mot de sentit semblant (potser el castellanisme *posma*, que és també *porma* vulgarment; o amb *norma*, usat en goigs de santes com a epítet). Tanmateix cf. el castellanenc *llosmo* que analitza a LLOSA.

És *Llorts* i no pas *Llors* el nom del poble andorrà, pre-romà i, naturalment, sense relació amb el nom de la planta *llor*, veg. *E. T. C.* II, 36, 19, I, 85.

Llos, *V. llassar*

LLOSA, del mot pre-romà *LAUSA 'pedra plena de mineral dur' i 'llicorella', que s'estén per tota la Península ibèrica, Sud i SE. de França i Piemont, d'origen incert, probablement indoeuropeu i no ibèric, però no és versemblant que sigui cèltic, més aviat sorotàptic. □ 1.ª doc.: orígens (*llosa*, Desclot; l'adjectiu *lapides lausiae* ja en una inscripció romana).

«--- pensats de obrir aqueix logar hon vos sia vijares que dege passar aqueixa aygüera— Quant açò hac dit lo rey, venc lo mestre ab son pic e ab son capmartell, e va obrir e trencar *loses* de la cambra, qui era *losad*' e esdevenç en aquell loc hon era l'aygüera», Desclot (fets de 1285, § 134, *NCL.* IV, 97.21). Entre les accs. secundàries importants: 'pedra preciosa en peça plana': «un fermall redó en què ha una *losa* grossa de balaix e sis perles grosses ab forma de pera», inv. de 1451 (*CoDoACA* XXVI, 125). 'Pedra planera que tapa la porta del forn': «tapar lo forn que no s desbrave --- lo tapador o *llosa* o llanda: opericulum, tabula lapidea vel bractea», OPou (*TbPu.*, 218); en ús encara, sobretot a muntanya: «una *lõza* per *tampà l fõrn*», Arcavell (1936); anàlogament 'la tapadora del rusc', Farrera de Pallars (1933).

'Parany de caçar moixons i altres bestioles': «hom feminal, / triant morràs / --- / Sabs que lo gat, / poc escaldat, / tem l'aygua tèbea; / --- / en lo filat, / --- / lexades plomes, / pardals, colomes, / no-y tornen més; / pardal may pres / fon, ni trobat, / ja descohat, / davall la *losa*: / l'infant no gosa / tocar lo foc / ---», JRoig (*Spill*, 6599); avui segueix usant-se molt en els Pirineus, P. Val., i potser enlloc tant com a Mallorca, on en part conserva aquesta forma (a Orient el meu informant va a «parar *lõzas* a muntanya»); en part, sobretot a les parts més rústiques del llevant de l'illa, ho redueixen a *lõs*: la d'agafar ocells, a Manacor, i el lloc on solen parar-n'hi algunes, *lõat* (*BDLC* IV, 294; XIII, 4); *llova* a Lluçmajor i *llover* 'el qui hi caça' (*BDLC* XIII, 26). Aquesta variant, però, s'usa per a qualsevol mena de llosa, en aqueixos pobles: «Es Pont de *sõ lõvõs*» a Sineu, fet d'una de molt grossa (1964). No és clar ni inversemblant que d'aquest *lõva* es pugui haver arribat en algun lloc fins a *llua*: hi ha un *Pas de la Llua* en el Montsec, sota el castell de Girbeta, en el pedregós barranc de Montgai (1957).

'Llicorella' (cast. *pizarra*): a la major part dels Pirineus catalans, dit especialment de la usada per fer teulat. S'ha anat perdent a l'extrem Est; però, fins i tot a l'istme del Cap de Creus, es recorden de quan en